

# Factorii ocupaționali de risc de cancer în Europa – Constatările Sondajului privind expunerea lucrătorilor pentru lucrătorii din domeniul sănătății și asistenței sociale

## Rezumat

**Autori:** Muhammad Waseem Khan (Barcelona Institute for Global Health (ISGlobal)), Miquel Vallbona-Vistós (ISGlobal), Michelle C Turner (ISGlobal, Universitat Pompeu Fabra (UPF), CIBER Epidemiología y Salud Pública (CIBERESP)).

**Coordonatorii proiectului:** Nadia Vilahur, Lorenzo Munar – Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA).

**Mulțumiri:** Marine Cavet, Xabier Irastorza, Elke Schneider (EU-OSHA), Prof. Lin Fritschi și Troy Sadkowsky, Data Scientists Pty Ltd – OccIDEAS ([www.occideas.org](http://www.occideas.org)).

Acest rezumat a fost realizat la cererea Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA). Conținutul său, inclusiv eventualele opinii și/sau concluzii exprimate, aparțin exclusiv autorilor și nu reflectă neapărat opiniile EU-OSHA.

Nici Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă și nici orice alte persoane care acționează în numele agenției nu sunt responsabile pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile de mai sus.

© Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă, 2026

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Pentru orice utilizare sau reproducere a fotografiilor sau a altor materiale care nu intră sub incidența drepturilor de autor ale Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă, trebuie să se solicite direct permisiunea titularilor drepturilor de autor.

## Abrevieri

|          |                                                                                |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------|
| EU-OSHA  | Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă                       |
| HeSCare  | Sănătate și asistență socială                                                  |
| OccIDEAS | Sistem integrat de evaluare a expunerii pe baza unei baze de date ocupaționale |
| UE       | Uniunea Europeană                                                              |
| UV       | Radiații ultraviolete                                                          |
| WES      | Sondajul privind expunerea lucrătorilor la factori de risc de cancer în Europa |

---

Agentia Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA) a realizat [Sondajul privind expunerea lucrătorilor la factori de risc de cancer în Europa](#) (WES), care estimează expunerea la factorii de risc de cancer în rândul lucrătorilor europeni, inclusiv în sectorul sănătății și asistenței sociale (HeSCare), care este unul dintre cele mai mari sectoare de ocupare a forței de muncă din UE. Sondajul își propune să crească nivelul de cunoaștere privind prevalența actuală și circumstanțele expunerii la factori de risc de cancer cunoscuți cu care se confruntă lucrătorii, precum și privind strategiile de prevenție existente, în ansamblu și pe sectoare de activitate.

WES a inclus 24 402 interviuri telefonice realizate cu lucrători cu vârsta de cel puțin 15 ani din șase state membre ale UE. Dintre aceștia, 3 041 erau afiliați sectorului sănătății și asistenței sociale. Pentru evaluarea expunerii, WES utilizează un Sistem de evaluare a expunerii profesionale cu bază de date integrată ([www.occideas.org](http://www.occideas.org)), în care expunerea probabilă în ultima săptămână de lucru la anumiți factori de risc de cancer selectați a fost estimată automat pe baza răspunsurilor la un chestionar detaliat. Studiul a fost finalizat în 2023, acoperă 24 de factori de risc de cancer cunoscuți în aproape toate sectoarele ocupaționale și este reprezentativ pentru forța de muncă din Germania, Irlanda, Spania, Franța, Ungaria și Finlanda.

Dintre respondenții din sectorul sănătății și asistenței sociale, majoritatea lucrau în subsectorul sănătății (n=2 478), 329 în subsectorul îngrijirii la domiciliu și 234 în subsectorul asistenței sociale. Aproape două treimi (65,3 %) dintre lucrătorii din sectorul sănătății și asistenței sociale erau femei. Majoritatea respondenților din sector s-au născut în țara raportoare (87,1 %) și erau angajați cu contract pe durată nedeterminată (72,9 %).

Cea mai frecventă categorie de locuri de muncă în sectorul sănătății și asistenței sociale, astfel cum este definită de WES, a fost cea de lucrător din domeniul îngrijirii sănătății (91,3 %). Sarcinile de lucru raportate frecvent în sector, care pot duce la expunerea la factori de risc de cancer, au fost sterilizarea echipamentelor, în special a celor medicale (18,8 %) și conducerea sau întreținerea vehiculelor ca parte a activității lor (18,2 %). Dintre factorii de risc de cancer luați în considerare, cele mai frecvente expuneri au fost la radiații ionizante (7,4 %), emisii de gaze de eșapament de la motoare diesel (6,2 %), radiații ultraviolete (UV) solare (6,1 %), formaldehidă (5,2 %) și benzen (4,8 %). Cei mai frecvenți factori de risc de cancer cu expunere probabilă la un nivel ridicat au fost oxidul de etilenă (55,2 % din lucrătorii expuși la un nivel ridicat) și formaldehida (43,7 % din lucrătorii expuși la un nivel ridicat).

Se estimează că 29,5 % dintre lucrătorii din sectorul sănătății și asistenței sociale au fost expuși în ultima săptămână de lucru la cel puțin unul dintre cei 24 de factori de risc de cancer evaluați în studiu, iar 7,8 % au fost expuși la doi sau mai mulți factori de risc de cancer. Bărbații au fost mai des expuși în ultima săptămână de lucru la cel puțin un factor de risc de cancer (34,3 %) decât femeile (24,3 %) și, de asemenea, au fost mai des expuși la doi sau mai mulți factori de risc de cancer (10,2 %) decât femeile (5,8 %). În mod similar, constatările generale ale WES (EU-OSHA, 2023a), au arătat că cele mai frecvente coexpuneri evaluate în sectorul sănătății și asistenței sociale au fost emisiile de gaze de eșapament de la motoare diesel și radiațiile UV solare.

Cea mai frecventă situație de expunere la radiații ionizante din sector a fost lucrul cu sau în apropierea aparatelor care utilizau raze X în scopuri exclusiv de diagnosticare. Utilizarea ecranelor radioprotectoare și a îmbrăcămintei radioprotectoare a fost raportată frecvent de lucrători în sarcini asociate cu expunerea la radiații ionizante. În cazul emisiilor de gaze de eșapament de la motoare diesel, cea mai frecventă situație de expunere a fost conducerea, întreținerea sau deplasarea cu vehicule alimentate cu motorină. Expunerea la radiații ultraviolete solare a avut loc atunci când s-a lucrat afară în timpul zilei (într-un vehicul cu geamurile coborâte cel puțin o oră pe zi sau în aer liber) sau când s-a lucrat cu suprafețe reflectorizante ori în apropierea acestora. Printre măsurile de protecție raportate frecvent pentru expunerea la radiații ultraviolete solare s-au numărat purtarea de îmbrăcămintă care acoperea cea mai mare parte a corpului, ochelari de soare, o pălărie sau alt acoperământ pentru cap; este posibil ca raportarea să fi fost influențată de sezonul în care au fost realizate interviurile (septembrie 2022 – februarie 2023).

Rezultatele WES în sectorul sănătății și asistenței sociale oferă informații valoroase și actualizate, specifice sectorului, despre expunerile lucrătorilor la factori de risc de cancer ocupațional cunoscuți și despre utilizarea măsurilor de prevenție/de protecție la locul de muncă. Aceste constatări sprijină

prevenția urmărită, cum ar fi adoptarea unor măsuri mai specifice sarcinilor, contribuie la creșterea gradului de conștientizare și susțin inițiativele de politică ale UE.

Pe lângă punctele forte ale studiului, unele limitări asociate abordării adoptate includ faptul că evaluările expunerii s-au bazat pe auto-raportarea sarcinilor, nu pe observații obiective sau măsurători la locul de muncă, ceea ce prezintă riscul apariției prejudecății neconștientizate de informare. De asemenea, frecvența și durata sarcinilor care au dus la expunere nu au fost înregistrate, deoarece au fost colectate doar informații despre ultima săptămână de lucru. Informații detaliate despre frecvența și durata sarcinilor care au dus la expunerile studiate în WES ar fi ajutat la o caracterizare mai detaliată a expunerii la acești factori de risc de cancer. În final, utilizarea adecvată a măsurilor de protecție, cum ar fi echipamentele de protecție respiratorie, sau întreținerea corectă a sistemelor de ventilație sunt elemente importante care nu au fost evaluate în mod specific în WES.

În plus, ca perspectivă, studiul ar putea fi extins, potențial, la alte state membre ale UE, acoperind mai mulți factori de risc de cancer ocupațional cunoscuți sau suspectați și un număr mai mare de lucrători. Un eșantion mai mare și includerea unor carcinogeni specifici care prezintă îngrijorare în activitatea din sectorul sănătății și asistenței sociale ar permite o analiză mai granulară și mai detaliată la nivel de subsector și ar oferi mai multe informații privind aspectele specifice de gen.

**Agencia Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA)** contribuie la transformarea Europei într-un loc de muncă mai sigur, mai sănătos și mai productiv. Agenția cercetează, elaborează și difuzează informații fiabile, echilibrate și imparțiale cu privire la sănătate și securitate și organizează campanii paneuropene de sensibilizare. Înființată de Uniunea Europeană în 1994 și având sediul în Spania, la Bilbao, agenția reunește reprezentanți ai Comisiei Europene, ai guvernelor statelor membre și ai patronatelor și sindicatelor, precum și experți renumiți din toate statele membre ale UE și din afara Uniunii.

[information@osha.europa.eu](mailto:information@osha.europa.eu)  
<https://osha.europa.eu>